

Na podlagi 64. člena Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 79/06) minister za šolstvo in šport izdaja

NAVODILA

o prilagajanju izrednega poklicnega in strokovnega izobraževanja

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen **(vsebina navodil)**

S temi navodili se urejajo prilagoditve izobraževanja v izrednem poklicnem in strokovnem izobraževanju (v nadaljnjem besedilu: izredno izobraževanje), ki obsegajo organizacijo, časovno razporeditev izobraževanja in vodenje dokumentacije v skladu z Zakonom o poklicnem in strokovnem izobraževanju.

2. člen **(organizacijski modeli)**

Prilagoditve organizacije in časovne razporeditve izrednega izobraževanja ter postopki njihove priprave in izvedbe so odvisni od vrste organizacijskega modela izrednega izobraževanja.

Med skupinske organizacijske modele izrednega izobraževanja sodijo modeli, ki temeljijo na oblikovanju učne skupine s predvidenim okvirnim skupnim načinom poteka in trajanja izobraževanja (šolski (razredno-predmetni) organizacijski model, tečajni organizacijski model ipd.). Za skupinski organizacijski model gre, kadar obseg organiziranega izobraževalnega dela na ravni celotnega programa obsega vsaj 50% glede na obseg organiziranega izobraževalnega dela v rednem izobraževanju.

Med individualne organizacijske modele izrednega izobraževanja sodijo vsi izvedbeni modeli, ki omogočajo, da se posameznik pretežno ali v celoti izobražuje sam, brez sodelovanja v učni skupini, pri čemer mu izvajalec nudi le možnost preverjanja znanja (izpitni sistem), lahko pa tudi manjšo ali večjo pomoč v obliki organiziranih predavanj, individualnih ali skupinskih konzultacij, drugih oblik organiziranega izobraževanja (vodeno samoizobraževanje, e-izobraževanje, multimedijsko izobraževanje, druge oblike izobraževanja na daljavo ipd.).

Izvedba programa lahko poteka tudi kot kombinacija različnih skupinskih in individualnih organizacijskih modelov, pri čemer se določila teh navodil v zvezi s prilagoditvami in postopki pri njihovem določanju upoštevajo po večinskem deležu posameznega modela.

3. člen **(oblike izobraževanja)**

V izrednem izobraževanju poteka izobraževanje kot organizirano izobraževalno delo in kot samostojno učenje udeležencev poklicnega ali strokovnega izobraževanja (v nadaljnjem besedilu: udeleženec).

Organizirano izobraževalno delo obsega izobraževalno delo, ki ga pripravi in izpeljuje izvajalec izrednega izobraževanja. Med organizirano izobraževalno delo se šteje teoretični pouk z vajami, praktični pouk, praktično usposabljanje z delom, ekskurzije, terensko delo, skupinske ali individualne konzultacije, učne delavnice, organizirane priprave na izpite oziroma preverjanje in ocenjevanje znanja, učna pomoč, zagovor seminarskih nalog, srečanja v skupinah pri e-učenju ali učenju na daljavo, preverjanje in ocenjevanje znanja in druge oblike, določene z izobraževalnim programom (v nadaljnjem besedilu: program).

Samostojno učenje udeleženca obsega učenje in drugo učno delo, ki ga udeleženec izpeljuje sam.

4. člen (kreditno vrednotenje programov)

V izrednem izobraževanju se pridobi enako število kreditnih točk kot v rednem izobraževanju, pri čemer se kreditno vrednoti organizirano izobraževalno delo in samostojno učenje udeleženca.

Izvajalec izrednega izobraževanja (v nadaljnjem besedilu: izvajalec) lahko program izvede tako, da spremeni s programom določeno trajanje modulov, predmetov ali drugih delov programa (v nadaljnjem besedilu: programska enota). Pri tem izvajalec ne sme spreminjati s programom določenega števila kreditnih točk niti za celoten program niti za posamezno programsko enoto.

Izvajalec, ki zmanjšuje ali povečuje obseg posamezne oblike organiziranega izobraževalnega dela ali samostojnega učenja udeležencev na ravni programa ali v posamezni programski enoti, oceni predvideno spremembo v urah potrebnega dela za povprečnega udeleženca in primerno poveča ali zmanjša obseg drugih oblik organiziranega izobraževalnega dela ali samostojnega učenja.

Za tiste programe, ki niso kreditno vrednoteni, se določila teh navodil uporabljajo smiselno, pri čemer mora izvajalec vsako spremembo v obsegu izvedbe posamezne oblike izobraževalnega dela nadomestiti z drugo primerno obliko izobraževalnega dela.

5. člen (kreditno vrednotenje športne vzgoje)

V izrednem izobraževanju se predmet športna vzgoja na izvaja. V dokumentaciji se to evidentira z besedo »oprosčen/a«. Udeležencem se krediti, določeni v programu za športno vzgojo, priznajo.

II. VRSTE PRILAGODITEV

6. člen (prilagoditve trajanja izobraževanja)

Izredno izobraževanje lahko traja manj ali več časa kot redno, kar je odvisno od ugotovljenega predznanja in izkušenj udeležencev, od hitrosti njihovega napredovanja po programu, od izbranega organizacijskega modela ter drugih pogojev, ki vplivajo na potek izobraževanja.

Pri določanju trajanja izrednega izobraževanja lahko izvajalec v programu različno skrajšuje ali podaljšuje trajanje posameznih programskih enot. Pri tem mora zagotoviti, da so po trajanju sorazmerno zastopane tudi programske enote, ki predstavljajo odprti kurikulum.

7. člen (šolsko leto)

Ne glede na šolski koledar, ki ga v skladu s 67. Členom Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju določi minister, lahko izvajalec izrednega izobraževanja določi drugačen začetek, razporeditev, trajanje in konec šolskega leta, pri čemer mora zagotoviti, da se udeleženci lahko udeležijo zunanjega preverjanja znanja, ki je pogoj za zaključek izobraževanja, v razpisanih rokih, pri čemer ni nujno, da so to prvi razpisani roki v letu.

8. člen (preverjanje in ocenjevanje znanja)

Izvajalec določi prilagoditve pri preverjanju in ocenjevanju znanja v osebem izobraževalnem načrtu, pri skupinskih organizacijskih oblikah pa v izvedbenem načrtu za učno skupino in osebem izobraževalnem načrtu.

9. člen (prilagoditve zaradi pridobitve nacionalne poklicne kvalifikacije)

Izvajalec lahko, na podlagi strokovne presoje in potreb gospodarstva, izvaja programe po delih in tako omogoči udeležencem pridobitev znanja za nacionalno poklicno kvalifikacijo ali drugo poklicno oziroma strokovno izobrazbo.

III. POSTOPEK DOLOČANJA PRILAGODITEV

10. člen (načrtovanje prilagoditev)

Izvajalec mora predvidene prilagoditve v posameznem programu za izredno izobraževanje načrtovati pred izvedbo razpisa za vpis.

Načrtovane prilagoditve za posamezne programe v izrednem izobraževanju so sestavni del letnega delovnega načrta.

11. člen (uvodni pogovori)

Izhodišče za določitev prilagoditev so opravljeni uvodni pogovori z vsakim udeležencem in morebitno priznanje predhodno pridobljenega znanja.

A. POSTOPEK PRI SKUPINSKIH ORGANIZACIJSKIH MODELIH

12. člen (postopek določitve prilagoditev)

Po končanem vpisu izvajalec na podlagi analize uvodnih pogovorov oblikuje učno skupino in v izvedbenem načrtu določi prilagoditve programa za posamezno učno skupino za posamezno šolsko leto. Analiza učne skupine temelji na ugotovitvah iz uvodnih pogovorov z vpisanimi udeleženci izrednega izobraževanja ob upoštevanju priznanja predhodno pridobljenega znanja.

Izvedbeni načrt vsebuje najmanj:

- analizo učne skupine,
- izbrani organizacijski model z opisom prilagoditev ter utemeljitvami za izbiro prilagoditev,
- predviden način in časovni potek izobraževanja, vključno z načini in roki preverjanja znanja,
- pogoje, ki jih izvajalec zagotavlja za kakovostno izvedbo, ki obsegajo vsaj opis strokovne usposobljenosti izvajalcev programa za izvajanje izbranega organizacijskega modela s prilagoditvami, učna sredstva in vire ter način spremljanja napredovanja udeležencev v učni skupini.

V izvedbenem načrtu lahko izvajalec določi za posamezno učno skupino drugačne prilagoditve kot je to objavil z razpisom za vpis, če tako spremembo narekuje analiza učne skupine.

13. člen (osebni izobraževalni načrt za udeležence)

Po določitvi izvedbenega načrta za učno skupino izobraževalna organizacija pripravi osebni izobraževalni načrt za vsakega posameznega udeleženca izrednega izobraževanja. Osebni izobraževalni načrt v skupinskih organizacijskih modelih je dokument, v katerem izobraževalna organizacija poleg prilagoditev iz izvedbenega načrta za učno skupino opredeli še morebitne posebnosti pri načrtovanju izobraževalne poti za posameznika, ki se razlikujejo od sprejetega izvedbenega načrta za učno skupino.

Predlog osebnega izobraževalnega načrta izvajalec izrednega izobraževanja predstavi in obrazloži udeležencu, ki lahko predlaga spremembe ali dopolnitve osebnega izobraževalnega načrta. Osebni izobraževalni načrt je določen, ko ga podpišeta udeleženec in izvajalec izobraževanja.

14. člen (spremljanje in spreminjanje izvedbenega načrta in osebnih izobraževalnih načrtov med šolskim letom)

Izvajalec določi enega ali več strokovnih delavcev (v nadaljnjem besedilu: strokovni delavec), zadolženega za spremljanje uresničevanja sprejetega izvedbenega načrta za učno skupino in osebnih izobraževalnih načrtov.

Strokovni delavec vsaj enkrat letno opravi evalvacijski pogovor z učitelji v programu o ustreznosti sprejetega izvedbenega načrta za učno skupino in o ustreznosti osebnih izobraževalnih načrtov za posameznega udeleženca. Prav tako strokovni delavec vsaj enkrat letno pridobi mnenje udeležencev izobraževanja o ustreznosti izvedbe izobraževanja.

Če evalvacijski pogovor z učitelji ali mnenje udeležencev pokaže, da imajo udeleženci težave pri uresničevanju načrta, strokovni delavec pripravi ustrezne spremembe izvedbenega načrta za učno skupino oziroma osebnih izobraževalnih načrtov s potrebnimi andragoškimi ukrepi.

B. POSTOPEK PRI INDIVIDUALNIH ORGANIZACIJSKIH MODELIH

15. člen (postopek določitev prilagoditev)

Po izpeljanih uvodnih pogovorih in morebitnem priznanju predhodno pridobljenega znanja izvajalec oblikuje predlog o prilagoditvah za posameznika, ki se bo izobraževal v enem izmed individualnih organizacijskih modelov izrednega izobraževanja in jih zapiše kot predlog v njegovem osebni izobraževalnem načrtu.

16. člen (vsebina osebnega izobraževalnega načrta)

Osebni izobraževalni načrt za udeležence izobraževanja v individualnih organizacijskih modelih je pisni dokument, ki vsebuje najmanj podatke o:

- formalnih in neformalnih delovnih izkušnjah, povezanih z delom ali poklicem, za katerega se bo udeleženec izobraževal,
- zaključenem predhodnem formalnem izobraževanju, vključno z morebitnimi posebnostmi,
- znanju, pridobljenem v neformalnem izobraževanju,
- predvidenem načinu in časovnem poteku izobraževanja, vključno z načini in roki preverjanja znanja,
- načinu in časovnih rokih za spremljanje uresničevanja osebnega izobraževalnega načrta.

V osebni izobraževalni načrtu za udeležence izobraževanja v individualnih organizacijskih modelih izvajalec predlaga, kako bo udeležencu zagotovil konzultacije, pri čemer mora izvajalec vsakemu takemu udeležencu zagotoviti vsaj 5 ur individualnih ali skupinskih konzultacij na posamezno programsko enoto.

Če za program oziroma izbrani organizacijski model ni javno dostopnih ustreznih učnih sredstev, izvajalec v predlogu osebnega izobraževalnega načrta za udeležence izobraževanja v individualnih organizacijskih modelih tudi opredeli, kako bo udeležencu pomagal pri dostopu do ustreznih učnih virov.

17. člen (določitev osebnega izobraževalnega načrta)

Predlog osebnega izobraževalnega načrta izvajalec izrednega izobraževanja predstavi in obrazloži udeležencu, ki ima pravico, da predlaga spremembe ali dopolnitve.

Ko sta udeleženec in izvajalec izobraževanja soglasna o poteku izobraževanja, podpišeta osebni izobraževalni načrt, ki s tem postane podlaga za izvedbo izobraževanja.

18. člen (spremljanje in spreminjanje osebnega izobraževalnega načrta)

Izvajalec določi strokovnega delavca, zadolženega za spremljanje uresničevanja sprejetih osebnih izobraževalnih načrtov za udeležence izobraževanja v individualnih organizacijskih modelih.

Strokovni delavec vsaj enkrat letno opravi evalvacijski pogovor z učitelji v programu o ustreznosti sprejetega osebnega izobraževalnega načrta za posameznega udeleženca. Prav tako strokovni delavec vsaj enkrat letno pridobi mnenje udeleženca izobraževanja o ustreznosti izvedbe izobraževanja.

Če evalvacijski pogovor z učitelji ali mnenje udeleženca pokaže, da ima udeleženec težave pri uresničevanju načrta, strokovni delavec pripravi ustrezne spremembe osebnega izobraževalnega načrta s potrebnimi andragoškimi ukrepi.

IV. OBVEŠČANJE, KOMISIJA ZA KAKOVOST, VODENJE DOKUMENTACIJE

19. člen (obveščanje)

Izvajalec mora obvestiti javnost o tem, katere programe ali njihove dele izvaja kot izredno izobraževanje, po kakšnih organizacijskih modelih, o prilagoditvah, po katerih se to izobraževanje izvaja, in o značilnostih takega izobraževanja.

Kandidati za izredno izobraževanje morajo biti pisno obveščeni:

- o predvidenem organizacijskem modelu z načrtovanimi prilagoditvami, po katerem bo izvedeno izobraževanje in o značilnostih takega izobraževanja,
- o razporeditvi in trajanju šolskega leta ter s tem povezanimi časovnimi možnostmi, da se udeležijo zunanjega preverjanja znanja v primerih, kadar je to obvezno.

Udeleženci izrednega izobraževanja morajo ob začetku vsakega šolskega leta prejeti:

- izvedbeni načrt za učno skupino in na tej podlagi osebni izobraževalni načrt, če se izobražujejo po enem izmed skupinskih organizacijskih modelov,
- osebni izobraževalni načrt, če se izobražujejo po enem izmed individualnih organizacijskih modelov.

Učitelji in drugi strokovni delavci morajo ob začetku vsakega šolskega leta prejeti:

- sprejet izvedbeni načrt za učno skupino, s katero sodelujejo,
- informacije iz osebnih izobraževalnih načrtov za posameznike, pri izobraževanju katerih sodelujejo.

20. člen (letno poročilo komisije za kakovost)

V letnem poročilu komisije za kakovost, ki je v skladu z zakonom objavljeno na spletni strani, mora izvajalec izrednega izobraževanja v posebnem poglavju o izrednem izobraževanju objaviti:

- po katerih organizacijskih modelih izvaja izredno izobraževanje,
- kako spremlja kakovost izpeljave in učinkov izrednega izobraževanja pri posameznem organizacijskem modelu,
- kakšne so ugotovitve tega spremljanja in morebitne izboljšave, načrtovane za izredno izobraževanje,
- kakšna je usposobljenost strokovnih delavcev, ki sodelujejo pri načrtovanju ali izvajanju izrednega izobraževanja in katere ukrepe za izboljšanje usposobljenosti strokovnih delavcev je izpeljal v obravnavanem letu,
- kako podpira učenje udeležencev, zlasti pa njihovo samostojno učenje ne glede na organizacijski model (seznanjanje z uporabo ustreznih tehnik učenja, zagotavljanje

konzultacij udeležencem z nosilci modulov ali predmetov, zagotavljanje ustreznih učnih virov ipd.).

21. člen (vodenje dokumentacije)

Izobraževalna organizacija mora v zvezi s prilagoditvami v izrednem izobraževanju voditi vsaj naslednjo dokumentacijo:

- uvodni pogovori,
- osebni izobraževalni načrti in
- izvedbeni načrti za učne skupine.

Dokumentacija iz prejšnjega odstavka je podlaga za evidenco prijavljenih kandidatov za vpis oziroma evidenco vpisanih, ki se izobražujejo izredno.

Vsebino in obliko dokumentacije lahko enotno določijo zveze in društva, ki so v skladu z zakonom organizirane kot asociacije izvajalcev izrednega izobraževanja.

V. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

22. člen (prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve teh navodil prenehajo veljati Navodila za prilagajanje izobraževalnih programov poklicnega in strokovnega izobraževanja odraslim udeležencem izobraževanja (Uradni list RS, št. 80/98).

23. člen (uveljavitev navodil)

Ta navodila začnejo veljati 1. septembra 2008.

Št. 0070-95/2007
Ljubljana, dne 17. januarja 2008
EVA 2007-3311-0096

dr. Milan Zver l.r.
Minister
za šolstvo in šport